

Szövegértő verseny

4. osztály

2012

Név: _____

Iskola: _____

Elért pontszám:

80 /

Hasznos tanácsok:

- 45 percig dolgozhatsz!
- Tollal írd! A keresztrejtvényt először ceruzával töltsd ki!
- Figyelj az utasítás pontos végrehajtására!
- Ügyelj a szép külalakra, a helyesíráásra!
- Ellenőrizd a munkád!

Jó versenyzést kívánunk!

A fejedelem zászlótartója

Áll Szatmárnémeti főterén egy ódon szép ház, talán az a város legöregebb háza. Most múzeum van benne. Tekintélyes ház lehetett az már Rákóczi Ferenc fejedelem korában is, mert nyolcesztendei kemény harc, dicső győzelmek és keserű vereségek után, amikor az osztrák császár zsoldosai (a labancok) legyőzték Rákóczi megfogyatkozott kurucait, abban a házban kötötték meg a békét. A szégyenletes szatmári békét. Ez a békekötés aztán még nagyobb nyomorba, szolgaságba taszította az ország népét. Magának a fejedelemnek is bujdosnia kellett az országból. Előbb lengyel, majd francia földre ment megmaradt hűséges embereivel, és végül Törökországba. Akkorról való az a szép ének, amelyik így kezdődik: Zöld erdő harmatját, piros csizmám nyomát hóval lepi be a tél...

Be is lepte örökre piros csizmája nyomát a tél, mert többé soha sem láthatta hazáját. Haláláig a török szultán kegyelemkenyerén élt Rodostóban hűséges emberei és hűséges íródeákja, Mikes Kelemen társaságában. De volt a fejedelemnek még egy apródja, egy szatmári kollégiumi diák, egy alig pelyhedző állú, de jó növésű legényke, aki mint zászlótartó szolgált a fejedelem mellett. Gézának hívták. Géza is követte volna szíve szerint a fejedelmet, de az utolsó csatában elszakadt mellőle a nagy zűrzavarban. Menekült a zászlóval, nehogy labanc kézre kerüljön. Szatmár felé vette az irányt. Amikor beért volna a városba, látja, hogy ott már a labanc az úr. Fordított egyet a lova kantárján, de a labancok észrevették, és utána rúgtattak, kivált, amikor a zászlót meglátták. Mert, hogy szavamat ne felejtsem, annak az öreg háznak az udvarára kellett volna lerakniuk a kurucoknak minden fegyverüket, zászlóikat, hogy onnan majd az osztrák császár dicsőségére, a bécsi várba szállítsák. De a kurucok béke ide, béke oda nem szívesen váltak meg fegyvereiktől, s kiváltképp a szép libertás vörös zászlóktól. Hiszen fegyvert is azért a szép zászlóért fogtak, melyre az volt arannyal hímezve latinul (mert akkor Európa szerte latinul írtak): pro libertate, ami azt jelenti: a szabadságért. (...)

A labanc generális¹ rettentő dühbe jött, s megparancsolta, hogy neki a föld fenekéről is zászlót szerezzenek, mert mit ér a győzelem zsákmányolt zászló nélkül! Hogy álljon ő libertás zászló nélkül a császár elébe! Neki is indultak a labancok a zászlószerzésnek. Nagyon megörültek, amikor Gézát meglátták a zászlóval. (...)

- Csak az erdőig bírjad még Pejkóm – súgta Géza a lova fülébe -, csak az erdőig! – és a mikolai erdő felé vette az irányt.

Már majdnem kőhajításnyira voltak mögötte a labancok, amikor egy szittyós² nagy árok állta az útját. Azaz csak állta volna, Pejkó biztatás nélkül is, mint a madár repült át rajta. De az elől vágató két labanc lova olyat bukfencezett gazdástól, hogy csakúgy nyekkentek. A többiek is megtorpantak. S amíg kerülgették az árkot, Géza egerutat nyert. Beért szerencsésen az erdőbe. Leugrott a lóról.

- No, Pejkó, neki a sűrűnek, de mintha engem vinnél!

Pejkó meg vágatott tovább. Géza leszedte a zászlót a rúdjáról, s a kebelébe rejtette. A rudat, hogy áruoló nyom ne maradjon, beállította egy odvas fába. Fölkapaszkodott a legsűrűbb, legmagasabb fára. Nemsokára a labancok elvágattak alatta, a gazdátlanul száguldó ló után. Amikor már a zajuk sem hallatszott, Géza lemászott a fáról. Elindult egy tanya felé. Ott juhászbojtárnak öltözött, és estére otthon

volt Szatmáron az édesanyjánál. Otthon előhúzta a kebeléből a megmentett zászlót, s az édesanyja meg szépen berakta a komódba³ a fehérnemű közé.

A labancoknak máig sem sikerült igazi kuruc libertás zászlót szerezniük. Egyet ugyan láttam a bécsi várban, de az nem az igazi. Minden bizonnyal a labanc generális varratta szégyenszemre.(...)

Kányádi Sándor nyomán

¹generális: tábornoki rangú katona

²szittyós: nedves réteken gyakori növény

³komód: végig fiókos, asztal magasságú szekrény

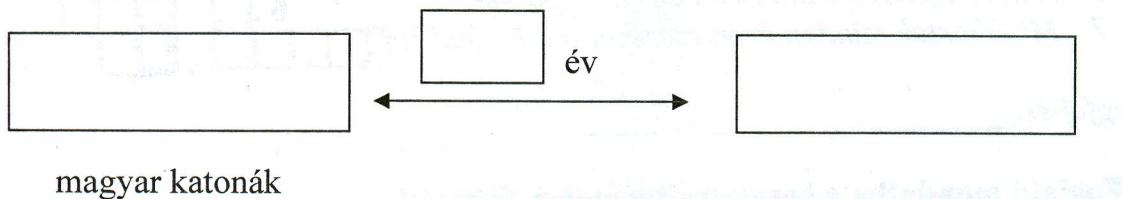
1. Húzd alá a szövegben, miért volt szégyenteljes a szatmári béke! 2/

2. Kik ők? A szöveg alapján írd róluk egy-egy igaz állítást! 2/

Rákóczi fejedelem: _____

Mikes Kelemen: _____

3. Írd a keretbe, kik harcoltak egymással! Hány évig tartott a csatározás? Add meg a hiányzó magyarázatot is! 4/

4. Ki volt Géza? Kösd a képhez a megfelelő adatokat! 4/

A fejedelem íródeákja.

A fejedelem zászlótartója.

A fejedelem hűséges társa
a bujdosásban.

Szatmári kollégiumi diák.

Rákóczi apródja.

Labanc katona.

Pelyhedző állú, jó növésű legényke.

5. Jellemezd Pejkót öt tulajdonsággal! 5/

6. Keretezd be a szövegben, hogyan bízta Géza a lovát, miután leszállt róla! 1/

7. Fejezd be a megkezdett mondatokat a szöveghez kapcsolódóan! 5/

A Szatmárnémeti főtéren álló ház arról híres, hogy _____

_____

Géza visszafordult a lovával, mert észrevette, hogy _____

Pejkó a szittyós nagy árkon úgy ugratott át, mintha _____

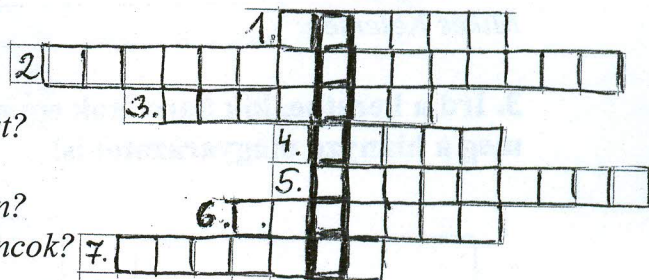
Két labanc katona lova gazdástul együtt felbukott, így _____

A fiú megmenekült üldözői elől, mert _____

8. Fejtsd meg a keresztrejtvényt! (A kétjegyű betűt két négyzetrács jelöli.)

8/

1. Meddig kellett Pejkónak bírnia a vágát?
2. Minek öltözött Géza a tanyán?
3. Hova tette a fiú anyja a zászlót?
4. Milyen fába rejtette el Géza a zászlórudat?
5. Hol lakott a legény édesanyja?
6. Milyen nyelven írtak ekkortájt Európában?
7. Mit akartak minden áron szerezni a labancok?

Megfejtés: _____

9. Foglald mondatba a keresztrejtvény megfejtését!

2/

10. Karikázd be a szövegben, mely országokban bujdosott Rákóczi!

3/

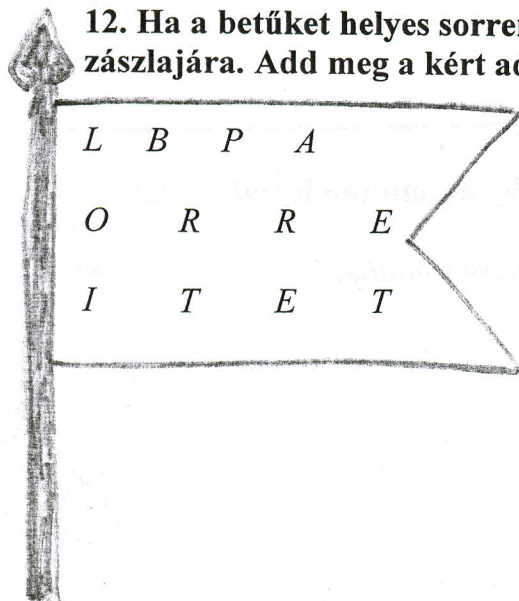
11. Ha helyesen pótolod a magánhangzókat, egy szép ének első sorát olvashatod!

5/

„Z _ ld _ rd _ h _ rm _ tj _ t, p _ r _ s cs _ zm _ m ny _ m _ t
h _ v _ l l _ p _ b _ _ t _ l...”

12. Ha a betűket helyes sorrendbe teszed, megtudod mi volt írva Rákóczi zászlajára. Add meg a kért adatokat!

4/

A zászló felirata: _____

A felirat jelentése: _____

A zászló színe: _____

A betűk színe: _____

13. Pótold a hiányzó vázlatpontokat!

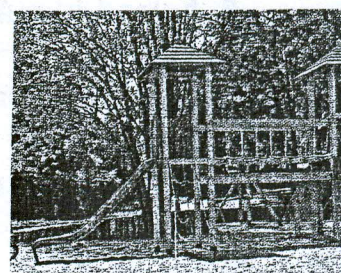
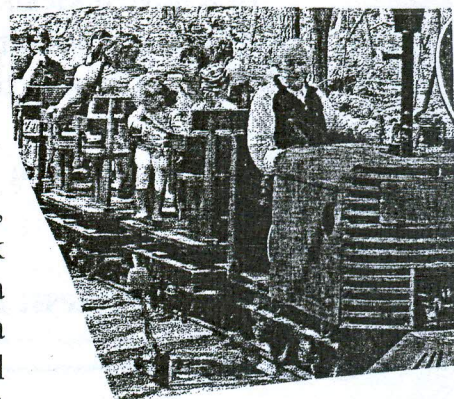
2/

1. _____
2. *Kényszerű raboskodás messze a magyar hazától.*
3. *Géza az utolsó csatából Szatmárra indul a zászlóval, de visszafordul.*
4. *A labancok üldözőbe veszik Pejkót és gazdáját.*
5. *A zászlótartó egérutat nyer.*
6. _____

Olvasd el figyelmesen a szórólapot, majd oldd meg a feladatokat!

Erdei drótkötél akadálypálya

A Liget drótkötélpályán 1200 m hosszan csúszhatnak, mászhatnak, egyensúlyozhatnak 2-8 m magasságban a fák lombkoronáin keresztül a látogatók. 90 különböző játék várja a vendégeket. A kicsik már három éves kortól ügyeskedhetnek a Katica pályán szülői segítséggel. A gyermekpályán 8 éves kortól (legalább 130 cm testmagasságtól) játszhat az aprónép. A felnőtt pályákat a sípályákhoz hasonlóan három nehézségi fokra osztották. Az eszközöket és a biztosításokat a legmodernebb hegymászó felszerelésekből állították össze, melyek rendeltetészerű használat során teljes körű biztonságot nyújtanak.

Szabadidős programok:

Erdei kisvasút: Ülj fel a Liget új kisvasútjára, mellyel a park teljes erdejében tehetsz egy kört. Ezt az igazi családi programot kicsiknek, nagyoknak egyaránt ajánljuk. A dízelüzemű bányamoszdonyból átalakított masina négy kocsit húz, melyeken 16 utas fér el egyszerre. Az utazás negyedórányi élményt kínál.

Mezítlábas élményösvény: Tapasztald meg mezítlábbal a természet anyagainak különbözőségét. Megleپődsz majd, milyen más érzés, amikor a tó körül sétálva kő, homok, kavics, gabona, fenyőtoboz, sár, falevél éri a talpadat. Az ösvény a Liget bejárata melletti padoktól indul, ahol a lábbelidet hagyhatod. A természetes anyagokból épített 200 m-es sétaterep meglepő élményt nyújt.

EU szabványos játszótér, mókuskert: 200 m² alapterületű, fából készült játszótér várja a legaktívabb vendégeket, a legkisebbeket. Megostromolhatod a játékvárat vagy csúszhatsz-mászhatsz a famászó-kukacon, hintázhatsz libikókán vagy pattanj a rugós hinták egyikére!

Nyitva tartás: hétfő: szünnap   kedd – péntek: 13:00 – 20:00
szombat, vasárnap : 10:00 – 20:00

Vas megye – 9723 Gyöngyösfalu, Liget út 1.

Tel.: +36 30/630-3906

E-mail: info@holdfenyiliget.hu

www.holdfenyiliget.hu

1. Felelj röviden a kalandparkkal kapcsolatos kérdésekre!

8/

- Melyik településen van? _____
Melyik megyében található? _____
Hazánk melyik nagy táján terül el? _____
Mi a neve a kalandkertnek? _____
Melyik napon nem látogatható? _____
Mi a neve a kicsik pályájának? _____
Milyen motor hajtja a kisvasút mozdonyát? _____
Hány órával van tovább nyitva a hétvégén, mint hétköznap? _____

2. Karikázd be a programajánlóban az élményösvény természetes anyagait!

7/

3. Következtess! Mit rövidíthet az EU kifejezés?

2/

---

4. Fejezd ki másik két szóval a megadott igét!

2/

megostromolhatod: _____

5. Keretezd be a programajánlóban a felnőtt pályára vonatkozó információt!

1/

6. Sári elmúlt már 8 éves. A magassága 118 cm. Melyik pályára mehet? Miért?

2/

---

7. Fűzz magyarázatot az adatokhoz a programajánló segítségével!

11/

- 1200 m _____
90 _____
2 m _____
1m 30 cm _____
3 _____
4 _____
15 perc _____
7 _____
200 m _____
20 óra _____
9723 _____